

1. Вічевий рух // Діло – 1927. – 11 травня. – С.3. 2. Вічевий рух // Діло. – 1927. – 15 травня. – С. 5. 3. Вічевий рух // Діло. – 1927. – 25 травня. – С. 2. 4. Вічевий рух // Діло. – 1927. – 11 червня. – С. 2. 5. Власними силами // Діло. – 1927. – 22 червня. – С. 1. 6. Іван Васюта. Перегрупування в Західноукраїнському національному русі в перші роки по анексії Східної Галичини (1923-1926) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Випуск 34. – Львів, 1999. – С. 341-354. – Режим доступу : http://www.anthropos.net.ua/jspui/bitstream/123456789/2781/1/341-354_Vasiuta_I.pdf 7. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939 р.) [Текст] – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с. 8. Соляр І. Ставлення УРП-УСРП до Польщі(1923 – 1939) / Георг Соляр // Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / ред. кол. Т. Біленко (головний редактор), Р. Попп, С. Макарчук та ін. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Ів. Франка, 2011. – Випуск двадцять восьмий. Історія. – с. 198 – 211. 9. Калиняк Л. Соціальна база польських селянських партій Західної України (1919-1939 рр.) Актуальні проблеми історії України, Росії та країн Європи (1917- початок ХХІ ст.) с. 333-338. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39936/66-Kalinyak.pdf?sequence=1> 10. Державний архів Львівської області (ДАЛО), ф. 7, оп. 3, спр. 258, 321 арк. 11. Зашкільняк Л. Історія Польщі від найдавніших часів до наших днів. / Леонід Зашкільняк, Микола Крикун. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. – 752 с. 12. Державний архів Львівської області (ДАЛО), ф. 7, оп. 3, спр. 183, 76 арк.

СУЧАСНІ ЗМІ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК МОДЕЛЮВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Барановська Н.М.

Національний університет «Львівська політехніка»

Постановка проблеми. Однією із суттєвих проблем у сучасний період всезагальної інформатизації є вплив засобів масової інформації на формування світогляду людини, яка окреслюється у сучасній науковій думці декількома підходами. У цілому їх можна звести до двох: перший підхід визначає перевагу ЗМІ в тому, що будь-яка інформація за короткий час може бути ефективно і швидко поширена серед великої кількості людей. Тому ЗМІ виступають важливим

чинником моделювання їх поглядів на світ, на розум і почуття, на спосіб думок, підходи і критерії оцінок, стиль і конкретну мотивацію суспільної поведінки та світоглядні стереотипи. У рамках другого підходу інформаційний простір як сфера створення та розповсюдження інформації, а також обміну думками щодо інтерпретації, набуває ознаки присутності в усіх сферах життя сучасної людини, відтак потребує врахування нових оцінних суджень, характерних для особистості постмодерністичного світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню інформаційного творення у постмодерністичному суспільстві та його впливу на соціум присвячено ряд наукових праць таких учених, як Ю. Хабермас [1], П.Козловський [2], Р. Гвардіні [3], Л. Воротнюк [4].

Переважна більшість робіт з даної проблематики присвячена здебільшого питанням стану та особливостей роботи сучасних ЗМІ, їх взаємодії з аудиторією. Водночас, ігноруються сутнісні перетворення мас-медіа, їх роль у моделюванні світоглядних орієнтирів молодіжної аудиторії та значний вплив на формування особистості.

Формулювання завдань та цілей статті. **Метою** статті є проаналізувати функції та роль ЗМІ у сучасному суспільстві у контексті їх впливу на формування світогляду студентської молоді, яка є важливим споживачем інформації мас-медіа.

Виклад основного матеріалу.

Сьогодні серед ЗМІ виділяють: традиційні паперові газети і журнали, які стали масовими в XIX ст., нові – радіо і телебачення, які за охопленістю аудиторії в XX ст. значно перевершили газети і журнали, і найновіші – рекламу та інтернет, які швидко збільшують чисельність студентської аудиторії і в XXI ст. є більш впливовими, ніж радіо і телебачення.

Найважливішою функцією ЗМІ є інформаційна, яка полягає в отриманні і поширенні відомостей про найбільш важливі для студентської молоді події. Інформація, що добувається і передається ЗМІ включає не тільки неупереджене, фотографічне висвітлення тих чи інших фактів, а й їх коментування та оцінку.

Не менш важливою є функція соціалізації, яка допомагає студентам, завдяки ЗМІ, засвоїти суспільні норми, цінності і зразки поведінки, адаптуватися до соціальної дійсності.

Тісно пов'язаною з функцією соціалізації є освітня функція мас-медіа, що полягає в систематичному набутті знань і розширює пізнавальні та оціночні можливості молоді. Без засобів масової інформації навіть дуже здібний студент не зможе правильно орієнтуватися у складній мозаїці суспільних процесів, приймати

відповідальні рішення, вийти за вузькі рамки безпосереднього індивідуального досвіду.

Мас-медіа не тільки критикують недоліки суспільства, а й виконують конструктивну функцію артикуляції різних громадських інтересів, інтеграції суспільних суб'єктів. Вони забезпечують студентській молоді можливість публічно висловлювати свою думку, знаходити і об'єднувати однодумців, згуртовувати їх спільністю завдань і переконань, чітко формувати і репрезентувати в громадській думці свої інтереси.

Надзвичайно важливими є можливості ЗМІ стосовно впливу на студентську свідомість через формування певної громадської думки про ту чи іншу подію, людину, явище. Тому відбір актуальної інформації та її подання має значні можливості впливу як на сприйняття студентами окремих політичних явищ і подій, так і на їх ставлення до суспільства загалом.

ЗМІ є важливим інструментом політичних технологій. Адже мати важливу інформацію – значить мати владу; вміти відрізнити важливу інформацію від неважливої – означає мати ще більшу владу; можливість поширювати важливу інформацію у власній режисурі або замовчувати її – означає мати подвійну владу [5, с. 89].

Особливо велика роль ЗМІ у перехідні періоди суспільного розвитку, оскільки допомагають змінити свідомість студентської молоді, її ціннісні орієнтації і добитися підтримки політики суспільних перетворень [6, с. 239].

Розвитку світогляду студентської аудиторії допомагає послідовний спосіб поширення інформації, що використовують друковані ЗМІ, послідовно і різносторонньо висвітлюючи у статтях чи публікаціях ту чи іншу проблему. Радіо і телебачення інколи користується фрагментарним способом поширення інформації, що породжує у слухачів чи читачів ряд труднощів у пізнанні суті тієї чи іншої події чи процесу.

У теперішніх умовах є небезпека маніпулювання свідомістю студентів, оскільки залежно від каналу надходження інформації, способу її подачі, інформаційного наповнення, композиційної побудови тексту, набору фактів та суджень можна дати неповну інформацію про щось, а інколи й дезінформацію [4, с. 43].

Тому важливою функцією ЗМІ є переконання й передача цінностей. Розвиток новітніх комунікаційних технологій (радіотелевізійних мереж, Інтернету, кабельних мереж, супутникових систем) спричинив появу нового виду спілкування – інтерактивного, завдяки якому відбувається значний вплив на свідомість студентської аудиторії, зростає можливість комунікації, забезпечується безпосередній доступ

до надбань світової культури, що є безпосередньою ознакою нашого часу.

ЗМІ активно діють не тільки на свідомість, а й на підсвідомість студентської молоді. Її непідготовленість до критичного сприйняття й осмислення соціокультурної інформації призводить до формування в неї хибних стереотипів, уявлень про загальнолюдські та національні цінності, що ускладнює процес етнічної ідентифікації й культурного самовизначення.

Найпотужнішим сучасним інструментом пропаганди і впливу на моделювання світогляду молодіжної аудиторії є телебачення, адже через телебачення (зорове сприйняття) найшвидше поширюються культурно-ціннісні стереотипи. Найбільшого впливу з боку телебачення зазнає студентська молодь, яка є світоглядно мобільною, відкритою для пропаганди культурних цінностей і яка серед телепрограм віддає перевагу саме художній телепродукції.

Непродумана політика ЗМІ посилює вплив західної, насамперед американської низькопробної маскультури серед української студентів, особливо стосовно стилю одягу, музичних смаків і уподобань, радикалізму і заперечення звичних норм етики, моралі, правил поведінки. Через мовну ретрансляцію чужої культури пропагуються американські, російські, а не національні культурно-ціннісні орієнтації. Відбувається перенесення на національний ґрунт західних зразків способу життя, формування інформаційної залежності від прозахідної еліти.

Усе це безперечно заважає формуванню національного світогляду студентської молоді з огляду на те, що світогляд як ціннісний феномен містить духовну, психічну і соціальну складові.

Відбувається нав'язування думки про необхідність досягнення успіху без орієнтації на моральні норми та чесні методи, багатство пропагується як «самоцінність» і припускається думка про можливість порушення моральних норм та принципів при збереженні показової благопристойності. У результаті заохочуються прагматичні погляди на життя, першочерговість індивідуальних потреб, особистих інтересів, а не суспільних.

ЗМІ нав'язують молодіжній аудиторії замість гуманістичної і духовної цілеспрямованості споживацькі цінності. Орієнтація на споживацтво часто виявляється у штучно прискореній зміні споживчих товарів, моди і стилів, що мають не стільки змістовний сенс, скільки відповідають принципу престижності.

Завдяки ЗМІ відбувається залучення до світу престижних і красивих речей, який стає самоціллю існування і змістом буття. Засіб буття стає метою, відчужуючи молоду особистість від світу духовних

цінностей, деформуючи саму структуру їх засвоєння. Пропагування індивідуалізму призводить до психологічної розгубленості, моральної дезорієнтації певної частини студентів. Крім того, ЗМІ поширює чимало негативної інформації соціально-політичного змісту, повідомлення про вбивства, насильство, стихійні лиха, аварії.

Висновки. Засоби масової інформації у сучасний період всезагальної інформатизації є важливим інструментом формування світогляду студентської молоді, яка у контактах із мас-медіа вбачає життєву необхідність, набуває цінного досвіду та розширює таким чином свій світогляд.

У ситуації соціально-психологічної нестабільності мас-медіа повинні взяти на себе місію вироблення національної ідеології, орієнтованої на оптимістичну перспективу.

Актуальним завданням гуманітарних дисциплін вищої школи є формування у студентів захисних механізмів ставлення до різного роду інформації, низькопробних продуктів масової культури, активного втручання у виклики сучасного інформаційного світу, тобто полікультурного світогляду шляхом формування навичок грамотного сприйняття інформації.

1. Хабермас Ю. *Модерн – незавершений проект* / Ю. Хабермас // *Вопросы философии*. – 1992. - № 4. – С. 40-53. 2. Козловский П. *Современность постмодерна* / П. Козловский // *Вопросы философии*. – 1995. - № 10. – С. 85-95. 3. Гвардини Р. *Конец нового времени* / Р. Гвардини // *Вопросы философии*. – 1990. - № 4. – С. 146-165. 4. Воротняк Л.І. *Педагогічні умови реалізації технології формування полікультурної компетенції магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах* / Л.І. Воротняк // *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. праць* / [гол. ред. Т.І. Суцєнко]. – Запоріжжя, 2007. – Вип. 46. – С. 41-45. 5. Пугачев В.П. *Введение в политологию* / В.П. Пугачев, А.И. Соловьев / *Издание третье, переработанное и дополненное*. – М.: Аспект: Пресс, 2000. – 378 с. 6. Кривоносов А.Д., Филатова О.Г., Шишкина М.А. *Основы теории связей с общественностью* / А.Д. Кривоносов, О.Г. Филатова, М.А. Шишкина. – СПб.: Питер, 2010. – 384.